

Kristus ja samarialainen nainen Joh. 4.

Millainen aamu sinulla oli tänään? Entä onko viikkosi ollut kevyt vai raskas? Millä mielellä olet tänään tullut kirkkoon? Kenties elämäntilanteessasi on tällä hetkellä joku rasittava asia, ongelma, joka on kuluttanut voimiasi jo pitkään. Pysähtykäämme nyt Sykarin kaivolle, ja ammentakaamme evankeliumin elävää vettä ja voimistukaamme!

1. Kohtaaminen

Päivän evankeliumi kertoo samarialaisen naisen ja Herran Kristuksen kohtaamisesta. Se tapahtuu vedenotto paikalla Samarian alueella, Sykarin kaivolla. ”Matkasta uupuneena Jeesus istahti kaivolle.”, sanoo teksti. ”Uupunut” Jeesus istahtaa kaivolle levähtämään. Tässä on meille selkeä osoitus siitä, että Vapahtajamme tuntee mitä on olla ihminen. Hän on itse elänyt ihmisen elämän, ja voi siten meitä ymmärtää. Samoin kuin Jeesuskin uupui ja levähti kaivolle tarvitsemme mekin lepoa: ruumiillista, henkistä ja hengellistäkin. Levähdä sinäkin nyt kirkon penkissä, armon penkissä!

Samarialaiset olivat juutalaisten mielestä epäilyttäviä monesta syystä. Heitä pidettiin uskonnollisesti epäilyttävinä, olihan esim. profeetta Aamos jo kritisoinut heidän toimiaan. Samarian väestö oli sekakansaa, temppleri väärässä paikassa ja he tunnustivat vain viisi Mooseksen kirjaa, ei profeettoja. Kaiken kukkuraksi he olivat viime aikoina jopa häpäisseet juutalaisten temppelein viemällä sinne ihmisen luita.

Tuohon aikaan juutalaiset miehet eivät jutelleet julkisesti edes juutalaisten naisten kanssa. Mutta nyt Kristus aloittaa kaivolla keskustelun samarialaisen naisen kanssa. Hän rikkoo ja ylittää raja-aitoja. Nainen itsekin hämmästy ennakkoluulottomasta Jeesuksesta, sillä hän sanoo: ”**Sinähän olet juutalainen, kuinka sinä pyydät juotavaa samarialaiselta naiselta?**” Evankeliumin kirjoittaja vielä selventää: ”**Juutalaiset eivät näet ole missään tekemisissä samarialaisten kanssa**”. Mitä voimme tästä oppia? Jeesuksen seuraan kelpaa jokainen. Mutta kelpaako meidän seuraan? Vai käykö monesti niin, että kuljemme kylmästi toisten tarvitsevien ihmisten ohitse, kun etsimme vain itsemme hyvää emme toisten? Kuinka helppoa onkaan esimerkiksi välttää kohtaamista kirkkokahveilla tai muualla seurakunnassa, uusien ihmisten kanssa. Menemme vain iloisesti tervehtimään vanhoja tuttuja ja vältämme

katsetta toisiin jotka toivoen ja kuin arasti kutsuen vilkaisevat meihin. Miltä ihmisestä tuntuu, jos häntä ei edes seurakunnassa huomata tai hyväksytä porukkaan? Ehkä sinulla on itselläsi kokemuksia siitä, kun sinut on vain ohitettu vaikka olet arkana toivonut tulevasi huomatuksi ja hyväksytyksi. Oppikaamme Kristukselta arkeemme avoimuutta ja rohkeutta kohdata kaikenlaisia ihmisiä, sillä miten muuten evankeliumikaan voi edetä? Kristus siis haastaa meitä avartumaan sydämeltämme. Samalla evankeliumi konkreettisesti osoittaa, että Kristus tahtoo kohdata jokaisen ihmisen. Monesti mieleemme voi hiipiä epäily, että hyväksyykö Jumala meidät. Kristus ei kulje ohitsemme, mutta me voimme kulkea hänen ohitse. Hän tulee juuri nyt meidän tykömme evankeliumin kertomuksessa. Hän tahtoo kohdata sinut, huolinesi ja murheinesi. Lempeästi ja armollisesti.

Jeesuksella oli naiselle heti aluksi hyvää sanottavaa: **”Jos tietäisit, minkä lahjan Jumala on antanut, ja ymmärtäisit, kuka sinulta pyytää juotavaa, pyytäisit itse häneltä, ja hän antaisi sinulle elävää vettä.”** Kristus sanoi, että Jumala on antanut samarialaiselle lahjan. Tällä ehkä viitataan samarialaisten tietoon Jumalasta, olivathan he oppineet Jumalan tuntemista Mooseksen kirjoista. Syvimmältään Kristus itse on Jumalan lahja, ja nainen sai etuoikeuden käydä henkilökohtaisen keskustelun itse evankeliumin kanssa! Kristus evankelioi hänet henkilökohtaisesti! Kuinka siunattu hän onkaan – mutta ei vielä tiedä sitä. Näin saattaa olla sinunkin kohdallasi. Jumala saattaa hyvinkin valmistella elämääsi hyviä yllätyksiä, johdatuksen myönteisiä käännteitä, jotka ovat vielä piilossa. Voi olla, että tällä hetkellä minä ja sinä elämme sellaista vaihetta, että meiltä otetaan omaa voimaamme pois. Meitä tehdään pieniksi, jotta meissä tulee tilaa Jumalalle. Elämä voi olla raskaassa vaiheessa, jossa meitä syvennetään jotta ymmärtäisimme Jumalan lahjan ja oman tilamme paremmin ja hän voisi käyttää meitä enemmän. Kun kuljet elämääsi rukoillen, kuljet johdatuksen tiellä. Se on siunattu tie vaikkakaan ei aina sillä tavalla kuin toivoisimme.

2. Kultainen sääntö

Tämä evankeliumi opettaa mitä merkitsee toimia kultaisen säännön mukaan. **”Kaikki minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille. Tässä on laki ja profeetat.”** Matt. 7:12. Kirkon katekismus sanoo: ”Seuraamalla Jumalan tahtoa, käyttämällä omaa harkintaa ja asettumalla lähimmäisen osaan löydämme jatkuvasti uusi mahdollisuuksia tehdä hyvää. Kekseliäs rakkaus etsii kaikissa tilanteissa tavan palvella.”

Kristus itse toimii kultaisen säännön mukaan, kun hän alkaa keskustella samarialaisen kanssa. Keskustelussa syntyy pian luottamus, joka mahdollistaa naisen **sotkuisen** elämän esiin tulemisen. Naisella on ollut jo viisi aviomiestä. Nyt hän elää miehen kanssa, joka ei kuitenkaan ole aviomies. Naisen elämä ei ole ollut helppoa. Voimme vain kuvitella mitä kaikkea on tapahtunut. Voimme kai olettaa, että nainen on kärsinyt jopa hyvinkin paljon. Ehkä vaikeudet johtuvat jo hänen lapsuudestaan, ehkä hän on itse toiminut monesti väärin ja häntä kohtaan on toimittu väärin. Asiaa korostaa vielä se, että nainen on tullut yksin kaivolle. Ei naisporukassa, kuten tuolloin yleensä tultiin. Vaikuttaa siltä, että ehkä hänellä ei ole juurikaan ystäviä. Mahdollisesti muut ovat saaneet hänen sotkuisista avioliitoistaan syyn syrjiä häntä. Häntä ei ole pyydetty mukaan muiden joukkoon, ehkä siksi että on pelätty omaa suosion menettämistä jos alkaisi viettää aikaa tuon ihmissuhteissaan haaksirikkoihin joutuneen kanssa. Eikö tuollainen ole juuri tekopyhää käytöstä? Kyllä meidän täytyy olla valmis juttelemaan toisinaan ihan kaikenlaisten ihmisten kanssa, joiden elämä on täysin vastoin arvojamme! Evankeliumi kuuluu heille, olkaamme Kristuksen seuraajia ei vain sanoissa vaan teoissakin. Kukin siinä määrin kuin on mahdollista, mutta avoimuus on säilytettävä. Emme siitä saastu vaikka millaisen täysin moraalittomasti elävän ihmisen kanssa kaupungilla tai seurakunnassa olisimme ja juttelisimme! Mutta jos torjumme meistä poikkeavat kokonaan, kuljet fariseusten tietä. Heille ulkonaiset asiat olivat niin tärkeitä. Ehkä sinä ja minä olemme tähän sortuneet. Taida itsekään niin kovin hyviä ja aina kilvoittelussa menestyneitä olla. Synti on meille todellisuutta, arkea. Jumalan lain valaisussa meistä löytyy yhtä ja toista väärää itsekkyyttä ja rakkaudettomuutta. Siksi tarvitsemme päivittäin Jumalan anteeksiantoa. Kilvoittelua tarvitaan.

Kristus näkee profeetallisesti naisen elämänhistorian. Mutta hän ei syytä, toteaa vaan. Jeesus tahtoo kohdata ja alkaa parantamaan naisen elämää. Ehkä juuri siksi, että noin rikkinäistä ihmistä ei saa jättää yksinäisyyteensä kärsimään. Voisitko sinä myös antaa hetkisen aikaa ja energiaasi jollekin kärsivälle? Se olisi kultaisen säännön mukainen teko, sillä emmekö itsekin tahtoisi että meistä välitetään?

Kultainen sääntö, epäitsekäs rakkaus, kuvaa Jumalan toimintaa. Kun hyväksi luotuun maailmaan tuli synti, Jumalan vastustaminen, itsekkyyys ja rakkaudettomuus, alkoi Armollinen Jumala rakentaa pelastussuunnitelmaa. Hän ajatteli heti ihmisen hätää ja ratkaisua siihen. Voimme soveltaen ajatella, että hän samastui ihmiskunnan kurjuuteen tunteen ja järjen

avulla. Lopulta jopa niin pitkälle, että astui alas maan pinnalle, omaksui itseensä ihmisluonnon, eli ihmisen elämän ja kohtasi tämän maailman julman rakkaudettomuuden ristinkuolemassa. Mutta juuri tuon kuoleman kautta synnin, kuoleman ja Perkeleen valta murtui sekä voitettiin ylösnousemuksessa. Meidät, sinut, tehtiin osalliseksi Jumalan elämästä kasteessa. **”Joka juo tätä vettä, sen tulee uudelleen jano, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä.”** Samoin kuin samarialainen nainen sai kertomuksessa elävää vettä juodakseen, saamme mekin juoda elävää, pelastavaa, vettä Kristuksessa. Häneen sinut on kastettu, hän on sinut pelastanut, hän on kutsunut sinut seuraamaan häntä.

3. Hengessä ja totuudessa

Keskustelu kaivolla etenee moraalista, naisen sotkuisesta elämästä, hengellisiin asioihin. Tähän asti naisen ajattelu on vielä kiinni maallisissa, ajallisissa ja näkyvissä asioissa. Jeesus tahtoo kuitenkin johtaa hänet omista ongelmista Jumalan tuntemiseen. Kuinka usein minun ja sinunkin ajattelu pyörii vain maallisissa taivaallisten sijasta, ajallisissa iankaikkisten sijasta ja näkyvissä näkymättömien sijasta? Kuitenkin Herra Kristus sanoo: ”Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin.”
Matt. 6:33

Nainen ottaa esiin samarialaisten ja juutalaisten kiistakysymyksen: ”Herra, minä huomaan, että sinä olet profeetta. Meidän isämme ovat kumartaneet ja rukoilleet Jumalaa tällä vuorella, kun taas te väitätte, että oikea paikka rukoilla on Jerusalemissa.” Ehkä nainen yritti vain johtaa keskustelun henkilökohtaiselta tasolta kevyemmälle yleiselle tasolle. Tai sitten hän tahtoi todella puhua vakavasti hengellisistä asioista. Joka tapauksessa Kristus alkaa kertoa hyvää sanomaa: **”Usko minua, nainen: tulee aika, jolloin ette rukoile Isää tällä vuorella ettekä Jerusalemissa. Te kumarratte sellaista, mitä ette tunne, mutta me kumarramme häntä, jonka tunnemme, sillä pelastaja nousee juutalaisten keskuudesta. Tulee aika – ja se on jo nyt – jolloin kaikki oikeat rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa. Sellaisia rukoilijoita Isä tahtoo. Jumala on henki, ja siksi niiden, jotka häntä rukoilevat, tulee rukoilla hengessä ja totuudessa.”**

Nainen katsoo, kuulee ja kokee juuri nyt sen todellisuuden, josta Kristus puhui: **”pelastaja nousee juutalaisten keskuudesta.”** Tämä on se hetki kun naisen elämä saa uuden käänteen, ikuiseen iloon johtavan käänteen. Pohtikaamme hetki näitä Jeesuksen sanoja: **”oikeat rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa.”** Mitä on tämä hengessä ja totuudessa rukoileminen? Koska Jumala on henki ja totuus, on häntä rukoiltava hengessä ja totuudessa. Tässä on kaksi asiaa. Teologiassa puhutaan kahdesta uskosta, jotka selventävät kysymystämme. Siitä uskosta jolla henkilökohtaisesti kukin uskoo ja siitä uskon sisällöstä joka uskotaan. Rukouspaikalla ei ole merkitystä. Usko joka sinulla on, on asenne ja tila, jonka Jumalan on luonut ja synnyttänyt. Kastettuina uskovina olemme saaneet Pyhän Hengen: **”Jumalan rakkaus on vuodatettu meidän sydämiimme Pyhän Hengen kautta, joka on meille annettu”**, sanoo Roomalaiskirjeen 5. luku. Jumala itse synnyttää ihmiseen uskon, johon kuuluu tietoa, suostumusta ja luottamusta. Kun puhutaan pelastusasioista, silloin on luottamus Jumalan armoon Kristuksessa tärkeintä. Se riittää. Kiitämme vain Jumalan pelastuslahjasta ja olemme taivaan tiellä. Usko, joka uskotaan on Jumalan armo Kristuksessa. Kristus on uskon kohde. Uskon sisältö, tiivistyy uskontunnustukseen. Laajemmin Uskon tiedollista puolta opettaa Katekismus, johon kunkin on hyvä syventyä. Sillä se vahvistaa meitä. Tiedämme paremmin mitä kaikkea totuuteen, josta Raamattu puhuu, sisältyy. Itsessämme me olemme ja saamme olla hengellisesti köyhiä. **”Autuaita ovat hengellisesti köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta, sanoo Raamattu.”** Matt. 5:3 Mutta Kristuksessa me olemme rikkaita.

Martti Luther selittää Katekismuksessa uskontunnustuksen kolmatta kohtaa eli Pyhää Henkeä kuvaavaa: *”Mitä se merkitsee: Vastaus: Uskon, etten voi omasta järjestäni enkä voimastani uskoa Herraani Jeesukseen Kristukseen enkä päästä hänen luokseen, vaan että Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin välityksellä, valaissut minut lahjoillaan, pyhittänyt ja säilyttänyt minut oikeassa uskossa.”* Omilla voimilla tai järjellä ei siis synny uskoa, mutta Pyhä Henki antaa ja tuo meille Kristuksen tuntemisen, joka pelastaa.

Lopuksi. Kirjailija Tito Colliander kuvaa lyhyttä keskustelua munkin ja maallikon kesken: Maallikko kysyy: *”Mitä sinä teet luostarissa?”* Tähän munkki vastaa: *”Me lankeamme, ja nousemme, lankeamme ja nousemme, lankeamme ja nousemme.”*

Muista myös lohdullista kuvaa publikaanista temppelissä, Luukkaan luvussa 18. Ei hänellä ollut itsessään mitään. Synnit hänellä oli ja ne raskauttivat ajatukset. Hän turvasi Jumalan armoon. Alensi itsensä ja Jumala ylensi hänet. Mutta yksi hänellä oli ja siinä hänellä oli kaikki: se Kristuksen sisäinen tunteminen, josta Paavo Ruotsalainen puhui; se pelastuksen objektiivinen perusta vaihtelevien tunteiden sijaan Raamatun lupauksissa, jota evankelisen liikkeen isä Fredrik Gabriel Hedberg korosti, se asenne rukoilla jota Kristus opetti, rukous hengessä ja totuudessa. Entä kuinka kävi samarialaisen naisen. Hänen elämä sai positiivisen käänteen, hän tuli uskoon. Johanneksen neljäs luku kertoo, että hän lähti kaivolta kertomaan hyvää sanomaa. Ja monia, monia tuli uskoon.

Uskontunnustuskin on tavallaan rukousta. Siinä yhdistyy sinun henkilökohtainen uskosi Kirkon uskoon. Emme usko yksin vaan yhdessä. Tänäänkin ammennamme ja juomme yhdessä elävää vettä, joka vahvistaa meitä ja antaa syvän tarkoituksen elämäämme. Olemme Kristuksessa toistemme veljiä ja sisaria. Meillä on yhteinen päämäärä, taivaan koti.

Amen.

Olkaamme nyt oikeita rukoilijoita, hengessä ja totuudessa, ja käykäämme uskontunnustukseen: